

Can Bertran

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Olzinelles. Mas Can Bertran, s/n (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament Al costat del Pont de Cabrianes. Crta. BV-4512 km 1,3 a l'esquerra

Coordenades:

Latitud: 41.77215
Longitud: 1.90377
UTM Est (X): 408889
UTM Nord (Y): 4625059

Classificació

Número de fitxa 08213-16
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XXI
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Cal pensar que al ser adaptada com a restaurant sofrí una reestructuració general, adaptant els baixos com a tal, i restaurant la teulada de l'edifici.

Protecció Inexistent
Número inventari IPA nº 49 de Sant Fruitós de Bages

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 008A00027

Fitxes associades:

[Mas Olzinelles](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique

Descripció

Mas ubicat al costat del Pont de Cabrianes. És un edifici de planta rectangular cobert a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana principal. Compta amb planta baixa, primer pis i golfes sota teulada. En una reforma es va apujar el nivell de la teulada; testimoniats amb unes fileres de maons visibles en el parament i diferenciat de la resta que és de murs de pedra. La façana principal és orientada a llevant. La construcció és feta amb carreus de pedra disposats d'una forma bastant regular, amb les cantonades reforçades amb carreus de mida més gran. Alguns fragments de la casa es troben arrebossats, deixant al descobert la pedra vista pràcticament només a l'actual façana de ponent. De l'observació de la casa es dedueix que a partir d'un moment determinat l'orientació de la casa s'invertí. Sembla que en origen la façana principal era la de ponent, que compta amb un mur de tancament que sobresurt a partir de la galeria afegida a la façana de migdia, i envolta aquesta part de la casa fins la façana nord. Aquest mur crea un espai a manera de pati interior previ a l'entrada de la casa. Aquesta façana s'obre a la planta baixa amb un portal adovellat que conforma un arc molt rebaixat, i al primer pis amb dues finestres de diferent mida que presenten ampits característics del segle XVIII. L'afegit de cossos i les ampliacions han desvirtuat parcialment aquesta façana. Amb el canvi d'orientació de la casa, aquesta façana restà convertida en façana posterior. La façana principal passà a ser la de llevant, a tocar del Pont de Cabrianes. Aquesta façana compta amb un seguit d'obertures a la planta baixa formades per dues grans arcades de mig punt fetes amb dovelles de petites mides. Una és la porta d'accés a l'actual edifici, i l'altra es troba tapiada parcialment, obrint a la part superior una finestra rectangular. Al primer pis destaca l'existència d'una gran eixida formada per quatre grans arcades rematades a la part superior per un arc molt rebaixat i sostingudes per columnes quadrangulars de pedra, amb un petit ressortit a imitació d'un àbac i un capitell. Aquestes arcades permeten observar l'existència d'aquesta eixida que conforma una galeria, que es sosté sobre un embigat de fusta. L'arcada exterior del cantó de migdia ha estat tapiada amb ciment pòrtland, i s'ha obert una finestra al mig. Al cantó nord d'aquesta eixida s'obre una finestra quadrangular amb ampit. Al pis de les golfes s'obre una altra eixida ubicada directament sota teulada, que es remata a la part superior de forma allindada, seguint la corba i la línia de la teulada. Aquesta galeria queda conformada per la presència d'un seguit de columnes -tres en total- quadrangulars, decorades a la part superior per un àbac i un capitell. Tot fa pensar, que les obertures de la planta baixa foren fetes en un moment posterior, quan s'invertí el sentit orientatiu de la casa, mentre que les del pis de les golfes foren també modificades profundament quan s'efectuà la reforma de la teulada. La façana nord es troba pràcticament arrebossada en la seva totalitat. S'obre a l'alçada del primer pis amb una finestra quadrangular i una altra de formes arrodonides. Sobresurt de la línia de façana un cos quadrangular fet amb pedra, que segurament es deu correspondre amb una cisterna actualment sense ús. La façana de migdia es troba marcada per la presència d'un seguit d'obertures formades per arcades de mig punt a la planta baixa, i per finestrals rectangulars al primer pis. Al cantó de llevant d'aquesta façana s'afegí un cos perpendicular de planta rectangular, de planta baixa i primer pis, amb coberta inclinada formant tres aigües. Aquest cos, purament ornamental, s'obre a la planta baixa amb un seguit de portes formades per arcs ogivals conformats en maó. El primer pis és destinat a galeria i espai de lleure. Interiorment, la casa ha estat molt transformada, ja que ha estat convertida en restaurant, adaptant tots els baixos de la casa a aquesta finalitat.

Observacions:

Aquest edifici és anomenat també Casa Gran del pont de Cabrianes. Inclòs a l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya amb els nº 49. No ha estat possible confirmar la presència de bótes ni tines dins la casa, així com tampoc l'existència de documentació històrica i gràfica de la casa.

Història

Cal pensar que la proximitat al pont de Cabrianes, un dels passos més importants del riu Llobregat, afavoria la presència d'alguna construcció en aquest indret. Malgrat tot no es tenen notícies de l'existència de cap mas en aquest indret. L'estructura del mas actual respon a una tipologia setcentista. Les dades a les inscripcions són variades des del 1720 fins a finals del segle XIX. Aquest mas apareix al capbreu de Sant Fruitós de Bages, com el mas Bertran el Pont de Cabrianes, pertanyent a la parròquia d'Olzinelles. PLANS I MAESTRA (2003:22) El mas forma part dels Bertran, família pagesa ennoblida des d'almenys el segle XVIII. A finals del segle XIX es va formar un nucli al seu voltant degut a la construcció d'una fàbrica tèxtil prop de l'indret. Aquesta va fer créixer el petit nucli de l'església i els habitatges pels obrers prop del mas. A partir d'aleshores, el mas Bertran va passar a anomenar-se "La casa gran del Pont de Cabrianes". Cal pensar que a finals del segle XIX o principis del segle XX, la casa patí reformes serioses, invertint la orientació de la casa, i afegint una galeria perpendicular a migdia, en un intent d'esborrar els orígens pagesos i afegir elements de lleure. Segons informació oral procedent dels actuals propietaris, la casa va ser propietat de la família Bertran fins a finals de la dècada del 1980, en que fou adquirida pels propietaris actuals i convertida en restaurant.

Bibliografia

GANDIA, J.; RUIZ, J. (2001). Sant Fruitós de Bages. Història en imatges 1898-1975. CEB. Manresa.

